

KALIBRI VSEH VRST

Trening razmišljanja

Nastja Mulej. Na kratko: trenerka razmišljanja. Uči razmišljati jasno, celostno, osredotočeno, široko, ustvarjalno, sodelovalno, preprosto.

Posledično je tako razmišljanje učinkovito, pravi. »Poanta razmišljanja ni, da izpade nekdo pametnejši od nekoga drugega. Ampak to, da nekaj ustvarimo z najmanjšo možno porabo razpoložljivih virov.«

Kdo so vaše najmlajše stranke, ki jih učite razmišljanja?

Imajo 8 let. Idealno bi bilo 10, a pridejo tudi mlajši, saj starši sodijo, da so njihovi otroci že zreli.

Pri desetih letih imajo otroci nabranega dovolj gradiva, izkušenj in tudi uporabljajo besede, s katerimi se lahko izrazijo. Tisti, ki res spremljajo življenje okrog sebe, od takega učenja dobijo veliko.

Avtor teorije in priročnikov ter metod, Edward de Bono, je med drugim pripravil pristop, ki se imenuje PNZ – pogledamo neko situacijo in iščemo, kaj je pozitivnega v njej, kaj negativnega in kaj je tisto, kar je zanimivo.

To smo izvedli tudi že v vrtcu in otroci so bili takemu razmišljanju kos.

Kaj pa najstarejše stranke?

Imamo upokojence, radovedne aktivne osebe, ki so končno našle čas, da počnejo tisto, kar so si že dolgo želele.

Nekateri vodijo svoje oblike društev, zavodov, predvsem pa vsi urijo možgane. Te metode so izjemno učinkovite, ker ne gre le za spomin, ampak je vsaka nova naloga drugačna, z novim izzivom.

Otroci, ki se učijo razmišljanja, so različno inteligentni. Kako se to odraža na razmišljanju?

Sploh se ne odraža, ker se manj bister otrok ravno tako nauči dobro razmišljati kot kak nadarjeni.

Namensko so bila izdelana orodja za otroke, »ki se ne znajo prav dobro igrati pravil šole«.

Taki otroci potem eno uro na teden ustvarjajo, doprinašajo toliko kot ostali, se znajdejo v tej novi situaciji in se med sošolci dobro počutijo.

S tem ne mislim ročnih spretnosti in nekkih izdelkov, ampak ideje, iz katerih neredko nastane in oživi kak projekt.

Dostikrat pa gredo skozi ta program nadarjeni učenci, za katere se na tak način rešuje aktivnosti v zvezi z njihovimi posebnimi sposobnostmi.

Dijaki najboljših gimnazij potrebujejo precej časa, da se osvobodijo spon in si upajo razmišljati tudi na drugačne načine – pa so najboljši!

Raziskave de Bona in moje izkušnje kažejo, da inteligenca in učinkovito razmišljanje nista povezana.

Še celo več. Ljudje, ki so inteligentni, po besedah istega avtorja padejo v »inteligentno past«: »Jaz sem tako pameten ali pametna, da vse vem, ni mi treba razmišljati!«

Zato zlepa ne najdeš politika, ki razmišlja, od njega človek pričakuje, da on ve.

Kaj so vaše sanje?

Spraviti 'idejnika' v vsako podjetje in spraviti predmet 'razmišljanje' v vsako šolo.

Idejnik je oseba, ki omogoča sodelavcem, da ustvarjajo ideje, razmišljajo o spremembah in pomaga ideje uporabiti v procesih podjetja.

KALIBRI VSEH VRST

V šoli pa ena ura na teden, ki pomaga še na vseh drugih področjih otrokovega razvoja.

Da otroci doživijo čim več praktičnega, izkustvenega, operativnega.

Da razmišljajo, se učijo doma, v šoli pa imajo moderatorja, ne nekoga, ki jim skuša podajati dejstva.

V svetu, tako polnem informacij, je nesmiselno jim govoriti: to so prave informacije. Poišči informacije in se s svojim razmišljanjem odloči, katere so prave, in jih uporabljaljaj! To bi bil učinkovit model učenja za 21. stoletje.

Lik učitelja?

Moral bi biti moderator, nekdo, ki na učence ne gleda kot s prižnice navzdol, ampak se je enako voljan učiti vse življenje in se učiti tudi od učencev.

Izkušnja z delavnice: kaj vse ti otroci vedo, jaz jih poslušam, dovolim jim, da me poučijo. Vmes sta dva letalca, česa vse ne vesta. Jaz takega učenca učim svoje stvari, on mene uči svoje stvari. Oba, vsak prispeva po svojih najboljših močeh in učni proces teče.

Pomislite, kaj slišite od vseh zvezdnikov, ko dobijo otroka: »Koliko sem se naučila od tega otroka!« ali »To je najboljša šola mojega življenja, to, kar sem se naučil od otroka!«

Kdaj ste zase, za svoje življenje uporabili katero od teh metod?

Zame je življenje, delovanje prav razmišljanje, brez tega ne zmorem in je tako ponotranjeno, da ga ne morem izločiti. V vsaki situaciji se najdem.

Ko eden od otrok ni maral jedilnika in se je pritožil, da ni nikoli po njegovem, smo našli rešitev: vsak napiše tri jedilnike (posamezno hrano), ki bi jih použil, po tri listke smo vrgli v vrč.

Zdaj jih žrebamo in ni upora. Slej ko prej pridemo vsi na vrsto. Vsem se zdi pošteno do vseh.

Ali pa kako rešimo konflikt na način 'kaj so druge možnosti'. Kam gremo med vikendom? Eden na Šmarno goro, drugi bi šel v Atlantis.

In potem oba jezikata. STOP! Ti napiši tri ideje, ti drugi tudi! Mož, napiši še tri ideje!

Ko se začnemo pogovarjati o idejah, se egoizem umakne, tako deluje ta pristop. Hitro smo se pogovarjali o dvanajstih željah, kaj bi si mi želeli, in ne več, kdo bo koga premagal.

Hitro začnem iskati dobre stvari tudi v slabem, vidim, kaj vse bi še lahko bilo, pa se ni tako slabo izteklo.

Potem je preprosto razumeti, da človek, ki reče, da je pesimist, sporoča isto, kot bi rekel, da je negibljiv. Jasno, da je tak človek negativen. Če pa bi pol leta migal, vadi, bi si rekel – saj gre, naredil sem napredek, postal bi pozitiven. Konec pesimizma.

Če bi človek pol leta iskal dobro v stvareh, razmišljal z glavo, ne le čutil s srcem, bi tudi našel tisto, da ga od negativnega obrne k pozitivnemu.

Tako se zgodi, da mi reče ravnateljica, da je učiteljica po treningih spontano povedala, koliko bolj je pozitivna, ne obupuje več in kako polna je idej, kaj vse še lahko naredi, da reši zadrege v razredu.

Marko Juhant

Enosmerne zadeve v času komuniciranja ne delujejo več, učenje in vzgoja sta dvosmerna procesa.

Nastja Mulej

041 540 866

info@debono.si

Facebook: @razmisljanje.z.Nastjo.Mulej

Skype: nastjamulej

Kriza vrednot in slepota

Slepi smo, ker gledamo samo z očmi, namesto da bi pogledali tudi s srcem in z razumom. Zakaj z razumom? Zato, ker takrat skušamo prepoznati pravo naravo situacije.

Od tega, kako presodimo situacijo, je odvisno, ali se bodo izločili eni, drugi, tretji ali cel koktejl hormonov. Ti določajo naša čustva. Vsa čustva so dovoljena, tudi strah, jeza, veselje, navdušenje.

Vendar pa niso dovoljena vsa obnašanja! Če ste jezni, še nimate dovoljenja, da zato storite karkoli hočete.

Poglejmo na tak način situacijo z begunci. Če se pustite prepričati nekemu, ki v vas ustvari vtis, da so nevarni, ker so drugačni, se izločijo hormoni, ki v vas sprožijo obrambne odzive. Ne, v naše kraje jih ne bodo namestili! Kaj vse lahko naredijo! Dobite občutek, da branite dom, domovino in otroke.

Kaj se zgodi, če pogledate s srcem in z razumom? Ljudje bežijo pred vojno. Kot osebe vsi gotovo niso v redu. Po drugi strani imam tudi v sosesčini nekoga, ki se mi ne zdi kaj prida. Begunci pridejo, a niso zaželeni. Mnogi so z otroki.

Družina z otrokom, ki nima kam, zima je in prazniki se bližajo ... na kaj že me to spominja?

Tisoči bodo vznemirjeni in ogorčeni nad dogodki, ki naj bi se zgodili pred več kot dva tisoč leti. Okrog tega pletejo zgodbe in malikujejo družino. Zaverovani v svoj topli dom ne vidijo družine z otroki, ki danes stoji pred njihovimi vrati.

Ne prosijo, da bi jih vzeli pod njihovo streho. Želijo si strehe športnega objekta ali opuščene trgovine, vsaj šotora, ki bo dal minimalno zaščito. Pa ne gre. Ker tisti, ki imajo dom, niso mislili s svojo glavo, čutili s svojim srcem. Pustijo se voditi po vrednotah nekoga drugega, za katerega si mislijo, da »ve«. Zato sodobni 'Jožefi' in 'Marije z detetom' ne dobijo slame, ne hleva.

Človeštvo in občestvo se v dva tisoč letih očitno ni naučilo ničesar.

Nastja Mulej ima prav. Otroke, vse otroke moramo navaditi misliti. Da bodo to počeli tudi kot odrasli. Potem, morda, se bomo dvignili nad sebičneže izpred dva tisoč let.

Marko Juhant